

TAITEEN PERUSOPETUKSEN JA VAPAAN SIVISTYSTYÖN TUNTIOPETTAJIEN TYÖSOPIMUKSET

Taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön oppilaitoksissa työskentelee paljon tuntiopettajia. Näiden oppilaitosten toimintakausi on kolmesta viiteen kuukauteen syksyllä ja keväällä. Osa opettajista tekee toimintakauden aikana työtä päätoimisesti, kun taas osalla opetustunteja voi olla vain muutama. Tuntiopettajien kanssa tehtävillä työsopimuksilla ja niiden sisällöllä on suuri vaikutus heidän oikeuteensa saada työttömyyspäivärahaa. Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen tuntiopettajien työsopimuksissa on ilmennyt ongelmia, jotka ovat johtaneet työttömyyspäivärahan menetyksiin tai takaisinperintään.

Näiden ongelmien vuoksi on tärkeää, että luottamusmiehet käyvät läpi oppilaitoksessa käytössä olevat työsopimusmallit yhdessä työnantajan kanssa. Tuntiopettajien työsopimusten muotoilu työttömyysturvan kannalta ongelmattomaksi ei maksa työnantajalle mitään.

Lisäksi työnantajan kanssa on hyvä keskustella toiminnan mahdollisimman hyvästä ennakkoinnista ja suunnittelusta. Kurssien muutokset kesken toimintakauden voivat myös aiheuttaa menetyksiä tuntiopettajien työttömyysturvaan.

Työsopimuksen vaikutus työttömyysturvaan

Työttömyysturvassa työntekijä katsotaan kokoaikaiseksi, jos hänen työaikansa on yli 80 % kokoaikatyöstä. Jos työaika on enintään 80 %, on kyseessä osa-aikainen työsuhde. Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen oppilaitoksissa työskentelevien osalta edellä kerrottu työajan laskenta tehdään oppilaitoksen toimintakauden aikana tehtävän tuntimäärän perusteella.

Työsuhteen osa- tai kokoaikaisuus ratkaistaan työsuhteen alkaessa työsopimuksen ja sen mahdollisten liitteiden perusteella. Työsopimuksen ja liitteiden perusteella lasketaan kunkin työsuhteen osalta sen keskimääräinen viikkotyöaika, jota verrataan alan täyteen työaikaan. Jos opetusvelvollisuutta ei ole määritelty (esim. kansalais- ja työväenopistot), enimmäistyöaikana pidetään 21 tuntia viikossa.

Kokoaikaisesti työskentelevä tuntiopettaja saa työttömyysjaksoilta kokonaan työttömän työttömyyspäivärahaa. Osa-aikaisesti työskentelevä tuntiopettaja saa niin opetuksen aikana kuin toiminnan keskeytysaikoinakin osa-aikapalkan lisäksi soviteltua työttömyyspäivärahaa.

Edellä kerrotuista syistä tuntiopettajien työsopimuksia laadittaessa tulisi ottaa huomioon seuraavat seikat:

- Oppilaitoksen toimintakausi on ilmaistu selkeästi eli ajanjaksot, jolloin opetusta ei anneta. Mikäli
 - Esimerkki toimintakaudelta 2019–2020:
 - Toiminta-aika syyslukukaudella: 2.9.-1.12.2019. Syysloman aikana 21.-27.10.2019 ja itsenäisyyspäivänä 6.12.2019 ei järjestetä opetusta.
 - Toiminta-aika kevätlukukaudella: 7.1.-12.4.2020. Talviloman aikana 24.2.-1.3.2020 ja pääsiäisenä 10.-13.4.2020 ei järjestetä opetusta.
 - Näin tarkka kirjaus on mahdollinen vain määräaikaisissa työsopimuksissa. Toistaiseksi voimassa olevissa työsopimuksissa todetaan oppilaitoksen yleiset toiminnan keskeytysajat esim. kesäloma, syysloma ja joululoma.
- Kiinnitä huomiota myös opetuskurssien ajankohtaan ja ilmoitettuun keskeytysaikaan. Jos työsopimuksessa on mainittu keskeytyksestä esim. joulutauon ajalle joka työnantajan kotisivujen mukaisesti on esim. 15.12.–7.1., ei kokoaikatyössä olevalla opettajalla ole oikeutta päivärahaan ennen tauon alkamista 15.12., vaikka omat viimeiset opetustunnit olisivat olleet jo marraskuussa.
- Tuntiopettajan työsopimuksesta tulee toimintakauden lisäksi käydä selkeästi ilmi mille ajanjaksolle hänen omat opetustuntinsa kohdistuvat.

Muuta huomioitavaa

Luottamusmiehen kannattaa muistuttaa tuntiopettajia, että työnhakua TE-toimistossa ei kannata katkaista ainakaan osa-aikatyön tai useamman osa-aikatyön ajalle.

Työnhaku kannattaa pitää voimassa myös silloin, jos työsuhteen osa- tai kokoaikaisuudesta on epävarmuutta tai jos tilanne voi muuttua. Tämä on työttömyysturvan kannalta tärkeää sellaisten tilanteiden varalta, joissa opetuksen määrä muuttuu kesken toimintakauden. Tällöin päivärahaoikeus voi syntyä takautuvasti ja etuuden maksaminen edellyttää työnhaun voimassaoloa.